

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Diascepsin Hanc Theologicam De Coelo Beatorum

**Pfaff, Christoph Matthaeus
Bardili, Eberhard Ludwig
Maercklin, Friedrich Jacob**

Tubingae, 1722

VD18 15032876-ddd

§. XI.

[urn:nbn:de:bsz:31-130208](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130208)

reali sublatione activâ ac successivâ ad modum gloriosi corpus ascenderit, donec tegeretur nube, tamen ascendisse in coelum increatum ac illocale 1. quia ascendit supra omnes coelos, 2. quia in tale πῦρ ascendit, ubi omnia replet, 3. quia in coelum dextræ Dei ascendit, quod est coelum omnipotentis. 4. quia ingressus est in coelum ἀχειροποίητον Ebr. 11. v. 24. 5. quia, si sederet in loco circumscriptivo, ipse thronus divinæ majestatis esset circumscriptivus, quod absurdum, 6. quia, si dextra Dei est locus, etiam divinitas foret in loco, quod absurdum. Hæc SCHERZERUS (r). Atque ex his quidem satis liquet, quæ Theologorum orthodoxorum sententia sit de coelo, in quod Christus ascendit.

§. XI.

Restat, ut loca illa, quibus novum coelum & nova terra dicitur creanda, paulisper explicemus. Exstant ille Jcf. 65. v. 17. 66. v. 22. 2. Pet. 3. v. 13. Hebr. 12. v. 26. 27. Apoc. 21. v. 1. 5. Quod loca Jesajana attinet, varia est interpretum expositio. Ut enim raceam Abenesram, qui crasso modo verba sumit & putat, hinc per creationem novi coeli & novæ terræ intelligi magnam futuri temporis felicitatem illam, ubi aëris purificatio hominibus stabiliorem conciliatura sit valetudinem & terra ex influxu coelesti novâ virtute ac feracitate imbuenda sit, H. GROTIUS vaticinium hoc explicat de restauratione Reipublicæ Judaicæ post captivitatem Babylonicam, C. VITRINGA de oeconomia veteris Testamenti mutatione, cum quâ & conjungit futuram illam Ecclesiæ Novi Testamenti felicitatem, quæ in fine temporum, in millennio sancto eidem contingeret, de

D 3

quâ

(r) l. c. L. VIII §. 32. p. 247. 248.

quâ posteriore hanc prophetiam solum explicat J. COCCEJUS, TH. BURNETUS verò in peculiari dissertatione hæc loca Jesaiana explicat de novo coelo & novâ terrâ post conflagrationem præsentis mundi ex ipsius innovatione oriundâ, in quâ Christus cum sanctis suis sit regnaturus per mille annos, quibus absolutis, novi coeli & terra nova quoque sint peritura & resurrectione judicioque universali succedentibus vita æterna successura (s). Nostri Theologi veteres exponunt de innovatione & immutatione hujus mundi in consummatione seculi faciendâ, recentiores de novâ gratiæ oeconomicâ sub Novo Testamento instituendâ & de regno gloriæ maxime, ubi coelis hisce aspectabilibus & terrâ in nihilum redactâ novum planè coelum idque beatorum sit creandum sive successurum (t). Quod dictum 2. Pet. 3. v. 13. spectat, constat inter eruditos, esse ex novissimis interpretibus Viros præstantissimos, qui caput istud Petrinum non de excidio mundi sed de excidio Hierosolymorum tanquam proximè instante explicent. Ita sanè LIGHTFOOTUS, OWENUS, CAVEUS, imò & HAMMONDUS. Sed tam ficulnea est hæc interpretatio, ut vix attendi mereatur, & refutata à Viris doctissimis VITRINGA atque CLERICO. Scilicet his, qui ita rationes suas componunt, novum coelum & nova terra erit Ecclesia Christiana post destructionem Hierosolymorum in toto mundo plantanda. JO. COCCEJUS verba Petrina de novis coelo & terrâ ad statum Ecclesiæ gloriosum, qui post destructionem Antichristi futurus est & consummationem seculi præcessurus, refert

(s) Vide Telluris theoriam sacram L. IV. (t) Confer maxime JO. GERHARDUM de consummatione seculi §. 44. 48.

refert, & cum eodem combinat regnum gloriæ, quod consummationem seculi secuturum est. Eodem modo verba Apostoli explicat ad mentem mariti sui JO. ELEONORA PETERSENIA (*). Ait illa I. hunc mundum non quoad substantiam interituum sed innovatum saltem atque ad pristinam pulchritudinem paradisiacam restitutum iri. II. Hanc restitutionem & creationem novi mundi esse tum spirituales tum corporales. III. Spirituales tantisper cepturam cum oeconomia novi foederis, sed perficiendam esse paulò ante millennium Apocalypticum & in millennii hujus initio post destructum falsum Christianismum regnumque Anti-Christi & abolita regna terrena. Jes. 65. v. 15. sqq. Hagg. 2. v. 22. 23. Apoc. 6. v. 12. sqq. IV. Corporales verò renovationem futuram post millennium in judicio extremo Apoc. 20. v. 11. 21. i. sqq. Jes. 66. v. 22. Hebr. 12. v. 26. 27. sed renovationem saltem. Hinc Davidem Psalm. 7. v. 4. dicere de coelis sic renovatis: *quia videbo (non saltem video) caelos opus digitorum tuorum & lunam & stellas, quas firmasti.* Hæc enim reditura omnia. V. de utraque tum spirituali, tum corporali innovatione intelligendum esse locum Petrinum. Communiter existimatur, indigitare hinc Petrum, quod post consummationem seculi novum coelum & nova terra creanda sit. Sunt ex Romanensibus, qui capiunt hæc crasse, & qui per terram novam intelligunt paradysum terrenum, quem ab igne conflagrationis excipiunt, eumque parvulis, sine baptismo qui decessere, in vitâ futura destinant, mulctandis hinc poenâ damni, non sensûs, beatis interea in coelo empyreo, quod itidem ignem ultimum effugerit, suavissimis

(*) in Commentario Germanico in Apocalypsin f. 342. sqq.

mis deliciis fruuntibus. Nostri existimant, ea, quæ
 phrasibus à rebus mundanis desumptis hîc dicantur, more
 humano & propriè haud accipienda esse. Non mate-
 riale coelum, non materialem terram hîc intelligen-
 dam, allegoricè hæc dici omnia, & Hierosolymas coe-
 lestes ita quoque nobis in Apocalypsi repræsentari sub
 schemate quodam corporali, licet deliciæ spirituales,
 quas solas vita æterna agnoscit, & splendor futuræ glo-
 riæ summus eodem indigetur. Locus Hebr. 12. vs. 26.
 27. itidem variis interpretamentis subjacet. HAMMON-
 DUS illam concussionem coeli & terræ de destructione
 Reipublicæ Judaicæ iterum explicat. COCCEJUS cum
 illâ destructionem regni Antichristiani conjungit. HUN-
 NIUS & CALOVIUS per illam mutationem orbis, quæ
 facta est, adventante Christo in carnem, per prædica-
 tionem Evangelii, intelligunt. BRAUNIUS destructio-
 nem oeconomiae Veteris Testamenti cærimonialis &
 Reipublicæ Judaicæ hîc insinuari itidem putat. Itaque
 sunt, qui ad adventum Christi primum, ubi Christus
 & in morte & in resurrectione & in ascensione suâ coe-
 lum & terram commovit, sunt, qui ad adventum se-
 cundum ad iudicium & consummationem seculi ista re-
 ferant, imò qui adventum primum & secundum hîc con-
 jungant. Et sanè ad adventum posteriorem hæc spectare
 congruè affirmatur. Vide, quæ ad hunc locum beatus Parens
 in supplementis ad Commentarium Dorscheanum scrip-
 sit (x). Denique quod Apoc. 21. vs. 1. sqq. attinet,
 de coelo beatorum ista non explicat H. GROTIUS,
 sed de Ecclesiâ Christianâ tempore Constantini M. à
 persecutionibus & idololatriâ liberatâ. HAMMON-
 DUS

(x) p. 764, 765.

DUS eandem ferè in sententiam fatur. COCCEJUS per istas Hierosolymas Apocalypticas intelligit statum Ecclesiæ Novi Testamenti militantis per gradus inde ab initio innovatum per abolitionem 1. Judaismi 2. Gentilismi 3. Antichristianismi, plenissimè verò innovandum in consummatione seculi. LAUNÆUS putat, octo priora commata Apoc. 21. pertinere ad statum Ecclesiæ in his terris, præstantissimum illum, qui post destructa imperia adversaria futurus sit. VITRINGA visionem hanc Johannæam explicat de statu Ecclesiæ Christi novissimo tempore in his terris exhibendæ tam post destructum bestiæ imperium quàm post oppressum Gogum & Magogum, qui status typus sit Ecclesiæ gloriosæ in coelis consummandæ. Communis verò nostrorum sententia est, de statu Ecclesiæ in vitâ æternâ, qui post consummationem seculi futurus sit, hic agi. Et huc pertinere vel maximè id, quod comm. 5. dicitur: *ecce ego omnia nova facio (y)*, quæ de novis coelis novâ terrâ in vitâ beatissimâ explicanda sint. Ita & sunt, qui Gal. 4. v. 26. & Hebr. 12. v. 22. sqq. explicent mox de Ecclesiâ Christianâ in his terris militante, mox de Ecclesiâ triumphante, mox utramque conjungant. Mirum Interpretum divortium, quod crucem hîc Theologis figit. Sed ad *Antiquitatem* nostram, quam dudum promissimus, vel tandem descendendum est.

§. XII.

Quid itaque, quæsumus, in tanto sententiarum divortio vel tandem à nobis statuendum determinandumque

(y) Sed verò hæc Jes. 43. vs. 9. de populo è Babylonicâ reducendo dicuntur, ut benè monet GROTIUS.